

L'Observatori de l'Aigua proposa una xarxa d'aigua en alta connectada de l'Ebre a la Muga

Valora positivament el ritme inversor i el compliment dels compromisos del Govern en les actuacions fins al 2030

Reclama accelerar la tramitació de les dessalinitzadores, que han de formar part d'aquesta xarxa en alta

L'Observatori de l'Aigua ha definit la xarxa interconnectada d'aigua en alta que ha de garantir l'abastament a tots els territoris de Catalunya en un termini de 25 anys. Aquesta xarxa es fonamenta en tres noves interconnexions de conques, tres noves dessalinitzadores, juntament amb les plantes de regeneració i l'augment de la capacitat d'autoabastament de la Regió Metropolitana de Barcelona, garanteixen la seguretat i la resiliència del sistema davant de l'escenari d'augment dels períodes de sequera extrema.

L'anomenat *corredor de l'aigua* és una xarxa que connecta totes les conques catalanes, des de l'Ebre fins a la Muga i que resol a llarg termini els problemes d'abastament de tots els territoris de Catalunya. "Es tracta d'una proposta ambiciosa, però necessària per combatre la crisi climàtica. La suma de les dessalinitzadores i les interconnexions ens permet tenir una xarxa flexible, aportant aigua quan faci falta als territoris que la necessitin", explica degà del Col·legi d'Enginyers de Camins (CECCP), Pere Calvet.

Els col·legis estan desenvolupant un document que dona forma a aquesta gran xarxa en base a la futura Llei per a la Transició Hídrica i un gran pacte territorial que inclogui agents econòmics, socials i ambientals. "En el pitjor període de la passada sequera vam proposar la interconnexió CAT-ATL aprofitant els antics projectes. Ara no que no tenim l'emergència a sobre i que les actuacions a curt i mig termini estan enfocades és hora de plantejar-nos la xarxa en alta amb una visió 2050 prioritzant els criteris de sostenibilitat. Ho farem sense pressa, però sense pausa", assenyala el president de la comissió d'Aigua, Energia i Medi Ambient del CECCP, Carles Conill.

Les interconnexions donaran servei als territoris en funció de les necessitats i de les circumstàncies climàtiques i estan pensades únicament per resoldre situacions d'emergència, seguretat i manteniment de les xarxes. No es regularien mitjançant concessions fixes de volums d'aigua, sinó de cabals màxims en funció de la necessitat. "Ha de quedar clar que la del col·legis és una proposta feta des d'una visió que prioritza la sostenibilitat i la cohesió territorial. El que proposem és crear una gran xarxa de transport d'aigua perquè tot el país tingui accés als recursos en els moments més crítics de sequera que segur tindrem en el futur", explica Marc Oliva, president de la comissió de Canvi Climàtic i Economia Circular del Col·legi d'Enginyers Industrials.

Interconnexió CAT-ATLL

La connexió entre el Consorci d'Aigües de Tarragona (CAT) i el sistema Aigües Ter-Llobregat (ATLL) és un projecte clau per consolidar la seguretat hídrica de Catalunya i avançar cap a una gestió integrada i solidària dels recursos.

Inicialment, aquesta infraestructura es va plantejar en un moment d'emergència, com la via més ràpida per garantir l'abastament a l'Àrea Metropolitana de Barcelona si la sequera es perllongava.

En el context actual, i amb l'augment de la capacitat d'autoabastament de l'Àrea Metropolitana, el projecte evoluciona cap a una solució més flexible i adaptada a les necessitats futures, basada en un model de corredor hídric interconnectat. El cabal màxim de la connexió proposat és de 1,5 m³/s.

Aquesta nova interconnexió pivotarà entorn de la dessalinitzadora de Cunit, i permetrà transportar aigua en ambdós sentits: reforça la garantia de subministrament a la zona sud de la Regió Metropolitana de Barcelona, garanteix el subministrament a les comarques de Tarragona en períodes de sequera i en redueix la dependència de l'Ebre.

Ramal Nord

El Ramal Nord té com a objectiu dotar de resiliència i seguretat hídrica a les comarques de Girona, el Fluvià i la Muga, actualment configurades com a "illes hidràuliques".

La ciutat de Girona i el seu entorn s'abasteixen exclusivament del riu Ter. Si, com durant la darrera sequera, el sistema Sau–Susqueda–Pasteral arriba a mínims, no existeix cap alternativa de subministrament d'aigua de boca. El Ramal Nord permetria connectar aquestes conques amb la resta del sistema català, garantint-ne la continuïtat de subministrament.

Segons les projeccions del Servei Meteorològic de Catalunya, les conques del Ter, Fluvià i Muga són les que patiran més els efectes de futures sequeres. Per això, cal anticipar-se i disposar d'una xarxa interconnectada que permeti compartir recursos d'aigua dessalada i regenerada entre territoris.

A més, el Pacte del Ter estableix una reducció progressiva de les aportacions a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Amb l'increment de la producció d'aigua dessalitzada i regenerada a l'AMB, el Ter podrà destinar els seus cabals a garantir la pròpia conca i reforçar el subministrament de Girona.

Un cop establertes les interconnexions entre el sistema CAT–ATLL i el Ramal Nord, el següent pas serà estudiar en profunditat la connexió amb les conques catalanes de l'Ebre aprofitant la modernització del Canal d'Urgell.

Interconnexió amb el Canal d'Urgell

Aquesta interconnexió representaria l'element final del Corredor Català de l'Aigua, completant la xarxa d'abastament interconnectada de Catalunya. El seu objectiu seria aprofitar eventuais excedents hídrics o de reg de les terres de Lleida com a reserva estratègica d'emergència per a l'Àrea Metropolitana i altres zones en situació de sequera severa.

El projecte, com la resta, no implicar cap transferència permanent d'aigua, sinó un mecanisme de suport puntual i reversible, que reforçaria la solidaritat hídrica entre territoris i milloraria la gestió global dels recursos del país.

Amb aquesta nova connexió, el sistema català d'abastament assoliria el màxim nivell de resiliència i seguretat, capaç de garantir la continuïtat del subministrament en qualsevol escenari climàtic i de donar resposta als reptes del futur amb una visió integrada i sostenible del recurs aigua.

Balanç de les inversions

L'Observatori també ha avaluat l'estat les inversions vinculades a la sequera. S'estan executant, d'acord amb el previst, les obres que permetran incrementar els recursos no convencionals a la Regió Metropolitana de Barcelona. Les obres de l'estació de Regeneració d'Aigües (ERA) de Sant Feliu de Llobregat i l'ampliació de la potabilitzadors de la Trinitat permetran disposar de recursos addicionals de 30 hm³/anuals.

Estan molt avançades les obres de nous pous de Sant Joan Despí i de la potabilitzadora Estrella, situada al terme municipal de Sant Feliu del Llobregat, que permetran millorar la qualitat de l'aigua del riu Llobregat.

També avancen segons el previst i la tramitació del projecte de l'Estació de Regeneració d'Aigua del Besós també va camí de complir els terminis.

Estat de les noves dessalinitzadores

L'Observatori de l'Aigua també ha analitzat la situació de les noves instal·lacions de dessalinització, elements essencials per garantir l'abastament i la resiliència del sistema hídric català dins la xarxa interconnectada proposada.

ITAM Tordera II

El projecte de la nova instal·lació de tractament d'aigua de mar (ITAM) de Tordera II va ser aprovat el 2023. La Generalitat ha encomanat l'execució de les obres a l'empresa pública estatal ACUAMED, i està previst que el conveni corresponent se signi properament.

L'Observatori adverteix, però, que aquesta fórmula de gestió pot generar ineficiències i retards, i considera que en el futur caldrà reforçar la capacitat executiva pròpia del país per impulsar projectes d'aquesta magnitud.

Segons l'estat actual de tramitació, no és previsible que la planta pugui entrar en servei abans del 2030. A més, l'Observatori alerta sobre la necessitat de garantir el subministrament elèctric en una zona amb dèficit històric, condició imprescindible per assegurar-ne el funcionament continu i estable.

ITAM Foix

Pel que fa a la dessalinitzadora del Foix, el projecte encara no ha estat aprovat definitivament. Tot i que ja s'ha completat la seva declaració d'impacte ambiental, manca la validació tècnica i administrativa per poder-ne iniciar la construcció.

En aquest escenari, la seva posada en servei se situaria més enllà del 2030, fet que posa de manifest la necessitat d'accelerar-ne la tramitació i de disposar d'un calendari clar i vinculant per a totes les actuacions vinculades al pla d'inversions hídriques de Catalunya.